

набір до дорожньої поліції, існування якої зазначеним вище законом не передбачалось, що може свідчити про певні недоліки у програмуванні реформ, а з іншого свідчить про визнання важливості повної реформи в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Планується, що дорожня поліція буде забезпечувати безпеку на дорогах національного та міжнародного значення.

Унікальність сьогоденішнього становища полягає у можливості окремі кроки здійснити з чистого листа, це стосується відмови у визнанні головними чинниками кількості дорожньо-транспортних пригод та виявлених порушень правил дорожнього руху, а юридичну відповідальність в цій сфері не основним важелем її забезпечення, визнання держави в особі відповідних публічних інститутів відповідальними за дотриманням реалізації прав і свобод громадян в цій сфері.

Література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Просвіта, 1996. – 80 с.

2. Про рекомендації парламентських слухань на тему «Стан і перспективи забезпечення в Україні безпеки дорожнього руху» // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 21. – Ст. 414.

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Голос України. – Ст. 141-142; Про затвердження Положення про патрульну службу МВС: наказ МВС України від 22.07.2015 № 796 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>

УДК 341.231.14

Коваль М. В., к.ю.н., професор,

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна

Коваль А. М., к.ю.н.,

Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЦЕДУР МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ, СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

Коли ми ведемо мову про реалізацією правових приписів взагалі, та зокрема тих які закріплюють прав і свободи людини і громадянина то під ним розуміють їх здійснення, тобто досягнення тієї мети, яку переслідували при їх виданні. В теорії права залежно від характеру правозастосовних діянь суб'єкта права виділяють чотири основні форми реалізації положень правових приписів. Окремими правовими приписами є правові приписи, що фіксують прав і свободи людини, тому їх реалізація

потребує певного теоретичного обґрунтування. Реалізацію прав і свобод особи слід розглядати як невід'ємну ланку механізму забезпечення прав і свобод, яка поряд з їх охороною та захистом має на меті створення належних умов для використання кожним індивідом соціальних благ, що опосередковуються цим правом (свободою) для найповнішого задоволення потреб і інтересів людини і громадянина. Отже реалізація прав і свобод особи є складовою єдиного механізму забезпечення прав і свобод людини і громадянина та його невід'ємною ланкою, яка потребує ефективного функціонування поряд із охороною та захистом. Реалізація прав і свобод людини і громадянина передбачає втілення положень правових приписів, що регулюють прав і свобод людини у життєдіяльність суспільства та держави і є здійсненням юридично закріплених і гарантованих державою можливостей по впровадженню певних передбачених нормами права типових моделей поведінки у суспільну дійсність.

Однією з форм правореалізації виступає така її форма як використання суб'єктивних прав чи свобод, що охоплюють як власне права, так і свободи. Використання закріплених в законі повноважень відносно прав і свобод людини виражається в активній реалізації особистістю можливостей, які надаються суб'єктам суспільних відносин правовими приписами щодо процедури реального впровадження в соціальну дійсність положень правових приписів, які передбачають конкретні соціальні блага, що зафіксовані в правових приписах відносно людини і громадянина. Якщо розглядати таку форму правореалізації як використання суб'єктивних прав і свобод з позиції волевиявлення, то на відміну від інших форм правореалізації вона є суто добровільною. Ніхто не може бути примушений до реалізації суб'єктивних прав і свобод або притягнений до юридичної відповідальності за їх невикористання. В реалізації права чи свободи перш за все зацікавлений той, хто має суб'єктивне право чи свободу. Всі інші особи які стають суб'єктами таких правовідносин – це, наприклад, зобов'язана сторона, правозастосовний орган, законодавець тощо – діють зрештою в інтересах уповноваженого, тобто в інтересах носія прав чи свободи. Діяльність зазначених осіб і органів та правових приписів, що регулюють цю діяльність, у сукупності утворюють складний механізм реалізації права чи свободи - це не що інше як соціально обумовлений і юридично передбачений комплекс узгоджених дій уповноваженої особи та зобов'язаної сторони, а також інших суб'єктів правовідносин направлених на втілення в життєдіяльність суспільства і держави можливостей особи, зафіксованих в правових приписах з метою отримання певних благ. Отже ця форма реалізації прав і свобод людини може бути здійснена лише з волі уповноваженої особи, тобто тільки воля уповноваженої особи є підставою зодіяння механізму забезпечення прав чи свобод людини і громадянина. Реалізація прав і

свобод як форма правореалізації — це безпосереднє використання суб'єктивного права або ж свободи особистістю. Вона є втіленням в дійсність передбачених правовими приписами соціальних можливостей і надає особистості використання нею різних матеріальних і духовних благ, створених на певному етапі розвитку суспільства, для задоволення своїх потреб і інтересів. Реалізацію прав і свобод можна розглядати як процес втілення прав, свобод передбачених для особистості в правових приписах, що закріплюють зазначені права і свободи у практичній поведінці уповноваженого суб'єкта і є кінцевим результатом досягнення повної відповідності між поставленими перед суб'єктом цілями і забезпеченням ним своїх потреб і інтересів в результаті отримання особистістю соціальних благ або певних цінностей шляхом користування ними. Проте, щоб користуватись правами чи свободами, необхідно фактично володіти ними. Факт, володіння завжди передує користуванню правами, тому що не можна користуватись тим, чим не володієш. Деякими суб'єктивними правами особа володіє з народження, і володіння ними само собою передбачає їх використання (право на життя, на честь і гідність, на особисту недоторканність і безпеку тощо). Зазначені права мають абсолютний характер і реалізуються незалежно від вступу у конкретні правовідносини, зокрема всі взагалі, і кожен окремо, повинні утримуватись від їх порушення. Інші права і свободи виникають на основі певних фактів, наприклад, досягнення повноліття, що є підставою для використання права на активну участь у формуванні органів державної влади і місцевого самоврядування, виникненню права на вступ до шлюбу передує досягнення шлюбного віку тощо. Отже реалізації прав і свобод особи — це форма забезпечення прав і свобод, в якій відображається діяльність щодо створення належних юридичних і фактичних умов безперешкодного і найповнішого використання соціальних благ, опосередкованих правами і свободами з метою максимального задоволення потреб і інтересів індивідів. У цій ланці механізму забезпечення прав і свобод залучаються всі його елементи: загальносоціальні умови реалізації прав і свобод як факт, підґрунтя їх використання, юридичний статус особи як легальна можливість їх здійснення та юридичні засоби забезпечення найповнішої реалізації прав і свобод особи. Факт, забезпечення реалізації прав і свобод особи опосередковано відповідають економічним, політичним, ідеологічними та іншим факторами суспільного життя, що виступають як загальні умови їх здійснення.

Усі нормативно-правові акти і ті, що стосуються прав і свобод особи, реалізуються на практиці лише у тому випадку, коли існують конкретні джерела їх забезпечення, матеріальні передумови їх дії, необхідні ресурси, без яких вони залишаються лише декларативними побажаннями. Поряд з такою формою реалізації прав і свобод особи як їх використання у

механізмі забезпечення прав і свобод людини і громадянина залучаються і інші форми реалізації, зокрема це виконання, дотримання, застосування. Кожна з них потребує свою притаманну тільки їй певну процедуру реалізації при втіленні в повсякденну дійсність. Так, виконання являє собою реалізацію зобов'язуючих правових приписів, тобто виконання суб'єктом прав покладених на нього обов'язків, дотримання пов'язане з реалізацією виключно забороняючи право вивих приписів, а застосування являє собою діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, які використовують свої повноваження, видають акти індивідуального значення на підставі правових приписів вирішуючи тим самим конкретні питання життя суспільства і держави. Причому на відміну від інших форм реалізації прав і свобод людини і громадянина, в яких беруть участь різні суб'єкти права, включаючи фізичних і юридичних осіб, правозастосовна діяльні при даній форми реалізації може здійснюватися тільки уповноваженими на те державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

УДК 342.98(477)

Колпаков В. К., д.ю.н., професор,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА: ПОНЯТТЯ У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ

В українському адміністративному праві термін і поняття «публічна служба» об'єктивуються в результаті наукового осмислення політико-правових оновлень у сфері державотворення відповідно до європейських стандартів [1, с. 62].

Закони «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» від 7 грудня 1990 р., «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р., «Про формування місцевих органів влади і самоврядування» від 3 лютого 1994 р. юридично розмежували державні і самоврядні чинники у розбудові механізмів публічного адміністрування і утворили нове джерело владних повноважень – місцеве самоврядування.

Необхідність здійснення нового типу владних повноважень обумовила потребу сформуванню відповідний інститут фахівців – службовців у сфері місцевого самоврядування. З цього приводу, Закон «Про державну службу» (1993) у ст. 28 виокремлює «спеціалістів місцевого та регіонального самоврядування».

Остаточне відмежування служби в органах держави від служби в органах місцевого самоврядування здійснила Конституція України (1996). У ст. 38 вона зафіксувала, що громадяни мають право вільно обирати і